

Zofia Zwolska

Zakład Mikrobiologii Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc

Prof. dr hab. n. med. Mieczysław Janowiec (1921–2012) — wspomnienie pośmiertne

Prof. Mieczysław Janowiec (1921–2012) — obituary

Pneumonol. Alergol. Pol. 2013; 81: 492–493

Mieczysław Janowiec urodził się 5 września w 1921 roku w Rabce. Pochodził z bardzo znanej na Podhalu rodziny z tradycjami patriotycznymi. Szkołę podstawową ukończył w Rabce, gimnazjum i liceum w Krakowie, gdzie w 1939 roku otrzymał świadectwo dojrzałości. W latach 1945–1950 studiował na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Po otrzymaniu dyplomu lekarza otrzymał etat asystenta w Zakładzie Mikrobiologii Śląskiej AM w Rokitnicy prowadzonym przez prof. Stefana Ślopka. Trzy lata później, w wieku 30 lat (1951 r.) obronił doktorat z dziedziny mikrobiologii gruźlicy. Po otrzymaniu stanowiska adiunkta oprócz pracy naukowej i dydaktycznej zajmował się pracami administracyjnymi i reorganizacją Zakładu Mikrobiologii. Pierwsza nagrodę MZIOS otrzymał w wieku 31 lat, później był wielokrotnie nagradzany i wyróżniany. Równoległe z pracą w Zakładzie Mikrobiologii przez 4 lata był zatrudniony w szpitalu Klinicznym w Zabrze. W 1954 roku dr Janowiec uzyskał specjalizację z zakresu mikrobiologii i otrzymał stanowisko adiunkta. W styczniu 1955 roku został przeniesiony służbowo do Instytutu Gruźlicy w Warszawie i rozpoczął pracę jako adiunkt w Zakładzie Mikrobiologii, pracując równoległe w Zakładzie Antybiotyków PZH, a potem w Zakładzie Farmakologii Instytutu Leków jako kierownik i główny organizator Samodzielnej Pracowni Doświadczalnej. W 1961 roku uzyskał tytuł docenta na podstawie pracy habilitacyjnej pt.: Odczyn hemaglutynacyjny w diagnostyce i badaniach odporności w gruźlicy.

Do końca czynnej pracy zawodowej jego główne zainteresowania skupiały się wokół prątków. Wkrótce jako samodzielny pracownik naukowy został kierownikiem Pracowni Diagnostyki Mikrobiologicznej w Zakładzie Mikrobiologii Instytutu Gruźlicy. W 52. roku życia uzyskał tytuł profesora. Od 1973 roku do 1991 przez 18 lat pełnił funkcję Kierownika Zakładu Mikrobiologii.

Prowadził szeroką działalność dydaktyczną. Działał w Towarzystwach Naukowych, był członkiem honorowym PTM i PTChP, przez kilkanaście lat pełnił funkcję sekretarza Fundacji im. Jakuba hr. Potockiego, która promowała młodych naukowców pracujących w dziedzinie gruźlicy i onkologii, przyznając im stypendia na kształcenie w Europie Zachodniej. Pełnił liczne, oficjalne funkcje w Instytucie Gruźlicy, później przemianowanym na Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc, zajmując różne stanowiska i pełniąc zaszczytne funkcje społeczne: Wicedyrektora ds. Nauki w latach 1969–1977, zastępcy specjalisty krajowego ds. nadzoru w pionie ftizjopneumologicznym, członka Rady Naukowej, Przewodniczącego Sekcji Mikrobiologii przy Radzie Naukowej IGIChP, członka Rad Redakcyjnych Pneumonologii Polskiej, Diagnostyki Laboratoryjnej i innych czasopism. Był nauczycielem; opiekował się doktorantami, habilitantami oraz kolegami specjalizującymi się w mikrobiologii klinicznej. Na jego dorobek naukowy składają się 422 publikacje oryginalne, redakcje 3 książek o mikrobiologii i serologii. Jest autorem podręcznika pt.: Mikrobiologia gruźlicy”, wielu roz-

Adres do korespondencji: Prof. dr hab. med. Zofia Zwolska, Zakład Mikrobiologii IGIChP, ul. Płocka 26, tel.: 22 43 12 182, e-mail: z.zwolska@igichp.edu.pl

Praca wpłynęła do Redakcji: 27.03.2013 r.

Copyright © 2013 PTChP

ISSN 0867–7077

działów w podręcznikach klinicznych, autorem i redaktorem skryptu „Mikrobiologia Gruźlicy”, który doczekał się wielu wydań. Jest współautorem wielu patentów, otrzymał liczne nagrody od Ministra Zdrowia i Dyrektorów Instytutów w których pracował. Przez wiele lat ściśle współpracował z Instytutem Gruźlicy w Berlin-Buch, rozwijając prace nad biochemią prątka gruźlicy. Organizował konferencje polsko-niemieckie, a wyniki Jego badań były publikowane w czasopismach zagranicznych.

Przez wiele lat zajmował się prątkami atypowymi. Stworzył algorytm typowania, poszukiwał prątków w środowisku człowieka: w ziemi, próbkach wody, w ściekach, a nawet w ziemi pobranej ze Spitzbergenu. Współpracował w tym temacie z wieloma ośrodkami europejskimi. Innym jego zainteresowaniem naukowym była chemioterapia doświadczalna. Pracował ze wszystkimi gatunkami zwierząt, badał efektywność leków i režimów leczenia skojarzonego, zajmował się wpływem różnych czynników na rozwój gruźlicy u zwierząt, na przykład pylicy. Do najważniejszych

działań organizacyjnych w gruźlicy należało utworzenie w latach 60. XX wieku sieci laboratoriów mikrobiologii prątka — jedno z najbardziej nowatorskich i postępowych działań (do dziś) w programach walki z gruźlicą w świecie. W latach 70. było w Polsce ponad 200 laboratoriów prątka, a Pan Profesor znał każde z nich; sam wizytował dziesiątki laboratoriów każdego roku, prowadził sprawdziany jakości i wiarygodności pracy. Wtedy to Zakład Mikrobiologii otrzymał od Ministra Zdrowia nominację na Laboratorium Referencyjne, nadzorujące wszystkie laboratoria prątka w kraju. Taka sytuacja ma miejsce po dzień dzisiejszy. W dniu 20 grudnia 2012 roku odszedł od nas po krótkiej chorobie Nasz Profesor. Odszedł człowiek dobrego serca i pełen życzliwości do ludzi, naukowiec, nauczyciel i wizjoner, prekursor badań naukowych w Polsce nad prątkami gruźlicy, człowiek, który przyczynił się do opanowania epidemii gruźlicy w kraju w latach 1950–1960. Został pochowany na Cmentarzu Bródnowskim w grobie rodzinnym. Pozostanie w naszej pamięci.